

دیدگاه‌های حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی

ریافت‌ها و راه‌آورد‌ها (۳)

پایه‌های علمی، علوم سیاسی، مدیریت، اقتصاد

مجموعه کتاب‌های

مجموعی از نویسندگان

زیر نظر

محمود رجبی و محمود فتحعلی

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

عنوان و نام پدیدآور	رده‌ها و روایاتها، تألیف جمعی از نویسندگان، ناظر محمود رحیمی، محمود فتحعلی
مشخصات نشر	قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۵
مشخصات ظاهری	ح. ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۱-۹۶۴
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۱۱-۹۶۴
وضعیت فهرست نویسی	فهرست
یادداشت	تألیف جمعی از نویسندگان، ناظر محمود رحیمی
یادداشت	بالای عنوان: دیدگاه‌های حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی
یادداشت	کتابخانه
یادداشت	نمایه
مبدا و حالت	جامعه‌شناسی، علوم سیاسی، مدیریت و اقتصاد
موضوع	مصباح، محمدتقی، ۱۳۱۳ - - دیدگاه درباره جامعه‌شناسی
موضوع	مصباح، محمدتقی، ۱۳۸۳ - - دیدگاه درباره علوم سیاسی
موضوع	مصباح، محمدتقی، ۱۳۱۳ - - دیدگاه درباره مدیریت و اقتصاد
موضوع	جامعه‌شناسی
موضوع	علوم سیاسی
موضوع	مدیریت و اقتصاد
شماره افزوده	رحیمی، محمود، ۱۳۳۰ - ناظر
شماره افزوده	فتحعلی، محمود، ۱۳۴۱ - ناظر
شماره افزوده	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
رده بندی کنگره	بی‌۹۸/۱۴۶۵/۹ BBR
رده بندی دیویی	۱۸۹
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۵۷۲۸۴

شماره ردیف: ۱۱۹۱
شماره موضوعی: جامعه‌شناسی-۴۲
۱۳۹۵-۵۵

■ دریافت‌ها و ره‌آوردها: دیدگاه‌های حضرت آیت الله محمدتقی مصباح یزدی
دفتر سوم: جامعه‌شناسی، علوم سیاسی، مدیریت و اقتصاد

- مؤلف: جمعی از نویسندگان
- زیر نظر: محمود رجبی و محمود فتحعلی
- ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- چاپ: نگارش
- نوبت چاپ و تاریخ چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۵
- شمارگان: ۱۰۰۰
- قیمت: ۲۹۰۰۰ تومان

- دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدا، گوی ممتاز، پلاک ۳۸
- تلفن و نمابر: ۰۲۵-۲۷۷۴۲۳۲۶
- شعبه تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۳ فروردین و شهید مئیری جابود، ساختمان شماره ۳۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۱۲
- تلفن و نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۶۶۱۲۱
- شعبه مؤسسه امام خمینی: قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۳۶۲۹

فهرست مطالب

۲۱	مقدمه معاونت پژوهش
	جایگاه بحث تکامل اجتماعی
۲۷	چکیده
۲۸	جایگاه بحث تکامل اجتماعی
۲۹	تکامل اجتماعی و تکامل زیستی
۳۰	تاریخ اندیشه تکامل اجتماعی
۳۲	اهمیت اندیشه تکامل
۳۲	تعریف و مدل‌های تکامل
۳۲	تعریف تکامل
۳۳	مدل‌های تکامل
۳۵	نظریه‌ها و ملاک‌های تکامل اجتماعی
۳۷	ملاک نخست: گذر از سادگی به پیچیدگی
۳۹	ملاک دوم: علم و دانش
۴۰	ملاک سوم: تکنولوژی و توسعه
۴۱	ملاک چهارم: علم، تکنولوژی و رفاه اجتماعی
۴۲	ملاک پنجم: تکامل ارزش‌ها
۴۴	ملاک‌های بی‌تکاملی در نظریه‌های حرکت چرخشی تاریخ

۴۹	انحطاط اجتماعی در واقعیت جامعه و تاریخ
۵۳	دیدگاه آیت‌الله مصباح
۵۳	تعریف کمال و ملاک تکامل در نظام اندیشه دینی استاد
۵۵	تبیین تکامل در اندیشه استاد
۵۵	بررسی مفهومی کمال
۵۷	تبیین تکامل
۶۵	تکامل اجتماعی در واقعیت جامعه و تاریخ
۶۸	تکامل و ادله نقلی
۷۲	رد فاسفی در تمدن تاریخی و جامعه
۷۲	نفی تکامل با استناد به نسبت ارزش‌ها و کمالات
۷۳	نفی تکامل با تکیه بر نفی نسبت جامعه
۷۵	نسبت حرکت جوهری در تکامل اجتماعی
۷۷	تکامل تاریخی؛ یک میل نام‌یک قانون
۸۰	تکامل ادیان الهی
۸۲	منابع
۸۵	پی‌نوشت‌ها
	انواع و عوامل تغییرات اجتماعی
۹۳	چکیده
۹۴	مقدمه
۹۵	اهمیت موضوع
۹۶	مفهوم تغییر اجتماعی
۹۶	تعریف اجمالی
۹۶	تغییر و تحول در اصطلاح جامعه‌شناختی
۹۷	مفهوم عوامل و شرایط تغییر
۹۸	مشخصات تغییر اجتماعی
۹۸	دیدگاه استاد مصباح درباره تغییرات اجتماعی

۹۹	۱. انواع تغییر اجتماعی.....
۹۹	الف) دگرگونی شکل و ریخت جامعه.....
۱۰۰	ب) دگرگونی در نهادهای جامعه.....
۱۰۰	۱. تغییر در نهاد خانواده.....
۱۰۲	۲. تغییر در نهاد اقتصاد.....
۱۰۴	۳. تغییر در نهاد آموزش و پرورش.....
۱۰۵	۴. تغییر در نهاد حقوق.....
۱۰۵	دگرگونی در قانون‌گذاری.....
۱۰۶	دگرگونی در قضا و دادرسی.....
۱۰۷	۵. تغییر در نهاد حکومت.....
۱۰۷	تغییر در شکل نظام سیاسی حاکم.....
۱۰۹	ج) دگرگونی کم و کیف ربط و پیوندهای متقابل نهادها.....
۱۰۹	۱. تأثیر دگرگونی‌های نهاد خانواده در دیگر نهادها.....
۱۰۹	۲. تأثیر دگرگونی‌های نهاد اقتصاد در دیگر نهادها.....
۱۱۰	۳. تأثیر دگرگونی‌های نهاد آموزش و پرورش در دیگر نهادها.....
۱۱۱	۴. تأثیر دگرگونی‌های نهاد حقوق در دیگر نهادها.....
۱۱۱	۵. تأثیر دگرگونی‌های نهاد حکومت در دیگر نهادها.....
۱۱۱	۲. عوامل تغییر اجتماعی.....
۱۱۲	الف) عوامل غیرارادی در تغییرات اجتماعی.....
۱۱۴	ب) عوامل ارادی در تغییرات اجتماعی.....
۱۱۶	ج) عوامل بیرونی و درونی تغییرات اجتماعی.....
۱۱۶	مقایسه‌ای اجمالی بین مباحث ذکر شده و ذکر نکات برجسته آرای استاد مصباح.....
۱۱۶	۱. انواع تغییرات اجتماعی.....
۱۱۹	۲. علل و عوامل دگرگونی‌های اجتماعی.....
۱۲۲	کتابنامه.....
۱۲۴	پی‌نوشت‌ها.....

نقد و بررسی جبر اجتماعی از دیدگاه علامه مصباح یزدی

۱۲۹	چکیده
۱۳۰	مقدمه
۱۳۲	مفاهیم کلیدی
۱۳۲	۱. جبر (Determination)
۱۳۳	۲. فشار اجتماعی (Social Pressure)
۱۳۴	۳. آزادی (Liberty)
۱۳۵	۲-۱. آزادی به معنای استقلال وجودی
۱۳۵	۳-۲. آزادی به معنای اختیار
۱۳۵	۳-۳. آزادی به معنای عدم وابستگی
۱۳۶	۳-۴. آزادی در مقابل برتری
۱۳۶	۳-۵. آزادی به معنای حاکمیت بر سرنوشت خویش
۱۳۶	۴. قانون (Law)
۱۳۷	جامعه‌شناسان و جبر اجتماعی
۱۳۷	۱. دورکهایم و جبر اجتماعی
۱۳۹	کارکردهای جبر و فشار اجتماعی
۱۴۰	۲. گورویچ و جبر اجتماعی
۱۴۳	۳. جوئل شارون و جبر اجتماعی
۱۴۵	۳-۱. استدلال جبرگرایان
۱۴۶	۳-۲. جبر و کنترل اندیشه و کنش
۱۴۶	الف) اجتماعی شدن
۱۴۶	ب) زبان
۱۴۷	ج) فرهنگ
۱۴۸	د) تأثیر دیگران بر چگونگی اندیشه درباره خودمان
۱۴۸	۳-۳. جامعه و کنترل کنش اجتماعی
۱۴۸	الف) نهادهای اجتماعی

۱۴۹.....	ب) اجتماعی شدن
۱۴۹.....	ج) موقعیت‌های اجتماعی
۱۴۹.....	د) نقش‌ها
۱۵۰.....	ه) کنترل‌های اجتماعی
۱۵۰.....	جمع‌بندی
۱۵۰.....	۴. ترنر و مسئله جبر ساختاری
۱۵۳.....	۵. استاد مصباح یزدی و طرح مسئله جبر
۱۵۳.....	۵-۱. نقد مبنای فلسفی جبرگرایی
۱۵۴.....	الف) جبر ناشی از علم الهی
۱۵۵.....	ب) جبر ناشی از اراده الهی
۱۵۶.....	۵-۲. نقد و بررسی پیش‌فرض‌های جبر اجتماعی
۱۶۰.....	۵-۳. نقد جبرگرایی جامعه‌شناختی
۱۶۱.....	۵-۴. شخصیت و جبر اجتماعی
۱۶۲.....	نقد و ارزیابی
۱۶۳.....	دیدگاه استاد مصباح
۱۶۳.....	حدود عوامل تأثیرگذار در شخصیت
۱۶۴.....	نتیجه‌گیری
۱۶۶.....	منابع
۱۶۸.....	پی‌نوشت‌ها
	قشرها و نابرابری‌های اجتماعی
۱۷۱.....	چکیده
۱۷۲.....	مقدمه
۱۷۴.....	الف) سابقه تاریخی
۱۷۵.....	ب) تعریف
۱۷۹.....	ج) مفاهیم اساسی نابرابری اجتماعی
۱۷۹.....	۱. افتراق: ۱

۲. طبقه‌بندی: ۱۸۰
۳. ارزیابی: ۱۸۰
- (د) برخی ابعاد قشربندی اجتماعی ۱۸۱
۱. قدرت ۱۸۱
۲. حیثیت شغلی ۱۸۱
۳. درآمد یا ثروت ۱۸۲
۴. تحصیل و دانش ۱۸۲
- ب. جمعیت خانوادگی و گروه قومی ۱۸۲
- (ه) ویژگی‌های قشربندی اجتماعی ۱۸۳
۱. قشربندی پدیدهای اجتماعی: ۱۸۳
۲. قشربندی پدیده‌های طبیعی: ۱۸۴
۳. قشربندی پدیده‌های اجتماعی: ۱۸۴
۴. قشربندی پدیده‌های با سوره‌های گوناگون: ۱۸۴
۵. قشربندی پدیده‌های با پیامدهای گوناگون: ۱۸۴
- الف) فرصت‌های زندگی: ۱۸۴
- ب) سبک زندگی: ۱۸۵
- بخش نخست: بررسی نظریه‌اندیشمندان درباره‌ی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی ۱۸۶
- الف) طرف‌داران ملاک یک‌بعدی ۱۸۷
- ب) طرف‌داران ملاک‌های چندبعدی ۱۸۷
۱. نظریه‌اندیشمندان کلاسیک (غیرجامعه‌شناس) طبیعت‌گرا ۱۸۷
- الف) افلاطون ۱۸۸
- ب) ارسطو ۱۹۱
۲. نظریه‌جامعه‌شناسان ۱۹۵
- الف) نظریه‌مارکس ۱۹۷
- ب) نظریه‌دورکیم ۱۹۹
- ج) نظریه‌ماکس وبر ۲۰۶

۲۰۷.....	بعد اول. طبقات اقتصادی و اجتماعی:
۲۰۸.....	بعد دوم. پرستیژ (Prestige) و اعتبار اجتماعی:
۲۱۰.....	بعد سوم. گروه‌بندی (حزب):
۲۱۱.....	بخش دوم: تفاوت‌ها و نابرابری‌های اجتماعی و نقش آن در زندگی اجتماعی:
۲۱۱.....	الف) نابرابری‌ها و تفاوت‌ها از نگاه استاد مصباح
۲۱۲.....	۱. تفاوت‌های طبیعی و جبری
۲۱۵.....	۲. تفاوت‌های فرهنگی و اختیاری
۲۱۶.....	۱. تفاوت در وضع، وظیفه و پایگاه اجتماعی
۲۱۸.....	ب) وجه تمایز نظریه استاد با نظریات پیشین
۲۲۶.....	منابع
۲۲۸.....	پی‌نوشت‌ها

نائبات اسلام بر مدیریت

۲۳۳.....	چکیده
۲۳۴.....	مقدمه
۲۳۵.....	«مدیریت» و «سازمان»
۲۳۷.....	امکان و چگونگی مدیریت اسلامی
۲۳۷.....	۱. دیدگاه آیت‌الله جوادی آملی
۲۳۹.....	۲. دیدگاه آیت‌الله مکارم شیرازی
۲۴۲.....	۳. دیدگاه علامه محمدتقی جعفری
۲۴۶.....	۴. دیدگاه آیت‌الله سبحانی
۲۴۶.....	۵. دیدگاه دکتر رضائیان
۲۵۰.....	۶. دیدگاه دکتر سروش
۲۵۲.....	۷. دیدگاه دکتر حسن عابدی جعفری
۲۵۵.....	۸. دیدگاه دکتر عباس محمدزاده
۲۶۰.....	۹. دیدگاه مختار مسعود
۲۶۲.....	۱۰. دیدگاه دکتر محمد البرعی و دکتر مودود رحمان

۲۶۳	۱۱. دیدگاه فؤاد عبدالله عمر
۲۶۴	۱۲. دیدگاه دکتر عبدالله زندیه
۲۶۵	دیدگاه‌های استاد مصباح درباره «مدیریت اسلامی»
۲۶۵	تبیین مفهوم مدیریت اسلامی
۲۷۹	تأثیر ارزش‌های اسلامی بر مدیریت
۲۹۳	ارتباط «انسان‌شناسی» با مدیریت و علوم انسانی
۳۰۶	نکاتی درباره تحقیق در مدیریت اسلامی
۳۱۲	چند دیدگاه‌های استاد مصباح در زمینه مدیریت اسلامی
۳۱۶	منابع
۳۱۸	پی‌نوشت‌ها

فصل ششم: مشروعیت حکومت اسلامی

۳۲۱	چکیده
۳۲۲	مقدمه
۳۲۴	تعریف مشروعیت
۳۲۵	کارویژه مشروعیت
۳۲۶	رابطه مشروعیت و مقبولیت
۳۲۷	خاستگاه مشروعیت حکومت
۳۲۸	۱. نظریه طبیعی و فطری
۳۲۸	۲. نظریه عدالت
۳۲۸	۳. نظریه سعادت یا ارزش‌های اخلاقی
۳۲۸	۴. نظریه قهر و غلبه
۳۲۹	۵. نظریه قرارداد اجتماعی
۳۳۰	۶. نظریه مرجعیت امر الهی یا حکومت الهی
۳۳۰	۶-۱. مشروعیت تکوینی الهی
۳۳۰	۶-۲. مشروعیت تشریعی الهی
۳۳۰	۶-۳. مشروعیت مردمی محض

۳۳۱.....	۴-۶. مشروعیت تلفیقی.....
۳۳۱.....	خاستگاه مشروعیت در اسلام.....
۳۳۱.....	الف) خاستگاه مشروعیت حکومت از دیدگاه اهل سنت.....
۳۳۱.....	۱. اهل حل و عقد.....
۳۳۲.....	۲. استخلاف.....
۳۳۲.....	۳. شورا.....
۳۳۲.....	۴. استیلا.....
۳۳۲.....	ب) خاستگاه مشروعیت حکومت در دیدگاه شیعی.....
۳۳۵.....	نظریهٔ یاسی-بیعه در عصر غیبت.....
۳۳۷.....	پیش‌فرض‌های مشروعیت در عصر غیبت.....
۳۳۷.....	اصل اول: حق حاکمیت، ذاتی انسان نیست.....
۳۳۷.....	اصل دوم: حق حاکمیت قابل توارث نیست.....
۳۳۷.....	اصل سوم: حق حاکمیت ذاتاً و اصالتاً از آن خداست.....
۳۳۹.....	اصل چهارم: دین از سیاست جدا نیست.....
۳۳۹.....	اصل پنجم: تعیین حاکم در جامعهٔ اسلامی از سوی خداوند است.....
۳۴۱.....	اصل ششم: خاستگاه قانون در جامعهٔ اسلامی خداوند است.....
۳۴۲.....	اصل هفتم: مشروعیت الهی تجزیه‌ناپذیر است.....
۳۴۳.....	اصل هشتم: مشروعیت امری جدای از مقبولیت آن است.....
۳۴۳.....	اصل نهم: حاکمیت خداوند با حاکمیت محدود انسان در تعارض نیست.....
۳۴۴.....	اصل دهم: هر نوع حاکمیت غیر شرعی، طاغوت است.....
۳۴۴.....	اصل یازدهم: تصدی حکومت باید همراه با رضایت مردم باشد.....
۳۴۵.....	اصل دوازدهم: بین «مشروعیت و اطاعت» و «حق و تکلیف» تلازم وجود دارد.....
۳۴۶.....	خاستگاه مشروعیت ولایت فقیه.....
۳۴۷.....	الف) نظریهٔ نصب (مشروعیت الهی).....
۳۴۷.....	ب) نظریهٔ انتخاب (مشروعیت مردمی).....

۳۴۸	ج) نظریه تلفیقی (مشروعیت الهی - مردمی).....
۳۴۹	نظریه مختار درباره مشروعیت.....
۳۵۱	نمونه اول.....
۳۵۲	نمونه دوم.....
۳۵۲	نمونه سوم.....
۳۵۳	ادله مشروعیت الهی حکومت اسلامی.....
۳۵۶	جایگاه و نقش مردم در حکومت اسلامی.....
۳۵۸	نقد اجبار «خواست مردم» در مشروعیت.....
۳۶۰	رابطه مردم و حکومت.....
۳۶۳	عوامل سلب مشروعیت.....
۳۶۳	جمع‌بندی.....
۳۶۸	منابع.....
۳۷۱	پی‌نوشت‌ها.....

مردم‌سالاری دینی

۳۷۵	چکیده.....
۳۷۶	مقدمه.....
۳۷۸	خاستگاه و سیر تکاملی مردم‌سالاری.....
۳۸۲	مردم‌سالاری در ایران.....
۳۸۴	طرح رویکردها.....
۳۸۵	تعریف دموکراسی و دین.....
۳۸۵	۱. دموکراسی (مردم‌سالاری).....
۳۸۶	الف) دموکراسی مستقیم.....
۳۸۷	ب) دموکراسی نمایندگی (غیر مستقیم).....
۳۸۷	ج) دموکراسی لائیک.....
۳۸۸	د) دموکراسی در حوزه مدیریت.....
۳۸۹	۲. دین.....

۳۸۹.....	الف) دین در نگاه غرب جدید
۳۹۰.....	ب) دین در نگاه قرآن و روایات
۳۹۳.....	ارزیابی مردم سالاری دینی بر اساس فرض های گوناگون
۳۹۵.....	نقش مردم در حکومت دینی
۳۹۶.....	قدرت و مشروعیت
۳۹۷.....	مشروعیت
۳۹۸.....	مقبولیت ارتباط آن با مشروعیت
۳۹۹.....	ملاک مشروعیت
۴۰۰.....	۱. نظریه قرارداد اجتماعی
۴۰۱.....	ارزیابی نظریه
۴۰۲.....	ایرادهای نظریه
۴۰۵.....	۲. نظریه عدالت
۴۰۷.....	۳. نظریه وراثت
۴۰۷.....	۴. نظریه حکومت الهی
۴۱۰.....	نقش مردم در حکومت پیامبر ﷺ
۴۱۲.....	نقش مردم در حکومت اولوالأمر
۴۱۵.....	نقش مردم در نظام ولایت فقیه
۴۱۷.....	نمونه های عینی «مردم سالاری» در نظام جمهوری اسلامی ایران
۴۲۰.....	۱. همه پرسی تأسیس نظام جمهوری اسلامی
۴۲۰.....	۲. انتخابات خبرگان قانون اساسی
۴۲۱.....	۳. همه پرسی قانون اساسی
۴۲۱.....	۴. انتخابات مجلس خبرگان رهبری
۴۲۲.....	۵. انتخابات ریاست جمهوری
۴۲۲.....	۶. انتخابات مجلس شورای اسلامی
۴۲۳.....	۷. انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا
۴۲۴.....	طرح انتخابات در نظام مردم سالاری دینی

۴۲۴	 سازکار برگزاری انتخابات
۴۲۸	 ویژگی‌ها و مزایای طرح استاد مصباح
۴۲۸	 ۱. شایسته‌سالاری
۴۲۹	 ۲. دقت در گزینش
۴۳۰	 ۳. گسترش ارزش‌ها
۴۳۰	 ۴. اظهار نظر آگاهانه
۴۳۱	 ۵. صرفه‌جویی
۴۳۲	 ۶. امکان گزینش در هر زمان
۴۳۲	 ۷. تأمین نیروی انسانی کارآمد
۴۳۳	 ۸. انگیزه‌سازی
۴۳۳	 ۹. تأمین حق مشارکت سیاسی زنان
۴۳۴	 ۱۰. جلوگیری از عزل و نصب‌های ناروا
۴۳۵	 ۱۱. مشارکت فعال مردم
۴۳۵	 ۱۲. اعتمادسازی
۴۳۶	 ۱۳. تضمین مصالح
۴۳۶	 ۱۴. جلوگیری از تعارض در قانون‌گذاری
۴۳۷	 ۱۵. مشروعیت‌سازی
۴۳۸	 منابع
۴۴۱	 پی‌نوشت‌ها

ویژگی‌های حکومت در جامعهٔ آرمانی اسلام در مقایسه با

آرمان‌شهر افلاطون و مدینهٔ فاضلهٔ فارابی

۴۴۷	 چکیده
۴۴۸	 مقدمه
۴۴۹	 محور اول: ضرورت بحث از آرمان‌گرایی
۴۴۹	 ۱. از رؤیا تا واقعیت
۴۵۰	 ۲. جامعهٔ آرمانی

۳. جامعه آرمانی؛ ضرورت و آثار.....	۴۵۳
۴. رسالت جهانی پیامبر اسلام ﷺ.....	۴۵۴
۵. جامعه مهدوی.....	۴۵۶
۶. تفاوت دهکده جهانی اسلام و غرب.....	۴۵۷
محور دوم: ضرورت حکومت در جامعه آرمانی اسلام.....	۴۵۹
۱. ضرورت حکومت از دیدگاه افلاطون.....	۴۵۹
۲. ضرورت حکومت از دیدگاه فارابی.....	۴۶۲
۳. ضرورت حکومت از دیدگاه علامه مصباح یزدی.....	۴۶۴
الف) هدف زندگی اجتماعی.....	۴۶۶
ب) ضرورت حکومت.....	۴۶۷
محور سوم: قانون در جامعه آرمانی اسلام.....	۴۶۹
۱. دیدگاه افلاطون.....	۴۶۹
۲. دیدگاه فارابی.....	۴۷۱
۳. دیدگاه علامه مصباح یزدی.....	۴۷۵
الف) انواع ارتباطات انسانی.....	۴۷۵
ب) ضرورت وجود قانون در جامعه آرمانی اسلام.....	۴۷۵
ج) قانون الهی.....	۴۷۷
د) قانون گذاری توسط انسان.....	۴۸۰
محور چهارم: حاکم در جامعه آرمانی اسلام.....	۴۸۱
۱. ویژگی های حاکم در دیدگاه افلاطون.....	۴۸۱
۲. ویژگی های حاکم در دیدگاه فارابی.....	۴۸۶
الف) مدینه فاضله.....	۴۸۶
ب) رئیس حکیم.....	۴۸۶
۳. ویژگی های حاکم در دیدگاه علامه مصباح یزدی.....	۴۸۹
الف) حکومت آرمانی اسلام.....	۴۸۹
ب) شرایط زمامداران در جامعه آرمانی اسلام.....	۴۹۲

۴۹۴	ج) تقوای سیاسی در جامعهٔ آرمانی اسلام
۴۹۵	د) تمرکز قدرت در جامعهٔ آرمانی اسلام
۴۹۶	ه) امت واحد، حکومت واحد
۴۹۷	و) شهروندان جامعهٔ آرمانی اسلام
۴۹۷	ز) ماهیت انسان در جامعهٔ آرمانی اسلام
۴۹۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۵۰۴	منابع
۵۰۷	پی‌وست‌ها

فصل دوم: نظریه‌های انقلاب با محوریت انقلاب اسلامی

۵۱۱	چکیده
۵۱۲	بخش اول: مقدمه
۵۱۲	۱. تبیین موضوع
۵۱۳	۲. مفاهیم
۵۱۳	۲-۱. تعریف انقلاب (Revolution)
۵۱۴	۲-۲. تعریف نظریه (Theory)
۵۱۵	۲-۳. تعریف انقلاب اسلامی
۵۱۷	بخش دوم: انقلاب، در نظر و عمل
۵۱۸	۱. تحول در تبیین نظریه‌های انقلاب
۵۱۸	۱-۱. نظریات حکمای یونان باستان
۵۲۰	۱-۲. نظریهٔ مارکس
۵۲۱	۱-۳. نظریهٔ کارکردگرایی
۵۲۳	۱-۴. نظریهٔ جامعهٔ نودهوار و کثرت‌گرا
۵۲۵	۱-۵. نظریه روان‌شناسانهٔ انقلاب
۵۲۶	۱-۶. نظریهٔ اندیشمندان اسلامی
۵۲۶	۱-۶-۱. نظریهٔ شهید صدر
۵۲۸	۱-۶-۲. نظریهٔ شهید مطهری

۵۳۰.....	۳-۶-۱. نظریه آیت‌الله مصباح
۵۳۴.....	۲. بویایی «نظریه انقلاب» آیت‌الله مصباح در پیوند با انقلاب اسلامی
۵۳۵.....	۱-۲. عوامل پیروزی انقلاب اسلامی
۵۳۹.....	۲-۲. ماهیت انقلاب اسلامی
۵۴۰.....	۳-۲. جایگاه انقلاب اسلامی در تاریخ بشر
۵۴۳.....	۴-۲. دستاوردهای انقلاب اسلامی
۵۴۴.....	۵-۲. آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی
۵۵۳.....	۶. راه‌سارهای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی
۵۵۸.....	بخش سوم: ارزیابی و نتیجه‌گیری
۵۶۳.....	منابع
۵۶۹.....	پی‌نوشت‌ها

مبانی اقتصاد اسلامی

۵۷۷.....	چکیده
۵۷۹.....	مقدمه
۵۸۲.....	مقررات عام اقتصادی
۵۸۲.....	مالکیت
۵۸۲.....	الف) معانی مالکیت
۵۸۳.....	ب) انواع مالکیت
۵۸۶.....	ج) ویژگی‌های مالکیت اعتباری
۵۸۷.....	د) مالکیت و ارزش مبادله‌ای
۵۸۸.....	ه) مالکیت ابتدایی و انتقالی
۵۸۹.....	و) در عرض هم بودن سه نوع مالکیت و محدودیت آنها
۵۹۱.....	بخش‌های سه‌گانه اقتصاد
۵۹۲.....	۱. تولید
۵۹۲.....	مقدمه
۵۹۳.....	قلمرو تولید و احکام آن

۵۹۴	۲. توزیع
۵۹۴	مقدمه
۵۹۵	الف) توزیع از دیدگاه سوسیالیسم
۵۹۶	ب) وجه مشترک نظام‌های توزیعی دیگر
۵۹۷	ج) توزیع اولیه از دیدگاه اسلام
۵۹۷	د) سهم عوامل با توجه به میزان کارایی و توافق صاحبان آنها
۵۹۹	ه) نقش دولت اسلامی در توزیع عادلانه
۶۰۰	توزیع ثانویه یا مبادله و تجارت
۶۰۱	ز) شیوه‌ی درباره‌ی ربا و پاسخ قرآن کریم
۶۰۲	۳. مصرف
۶۰۲	مقدمه
۶۰۲	الف) حدود مصرف
۶۰۲	۱. خودداری از اسراف و تبذیر
۶۰۳	۲. پرهیز از سخت‌گیری
۶۰۴	ب) حمایت از حقوق تولیدکننده/ مصرف‌کننده و نقش دولت
۶۰۶	منابع
۶۰۷	پی‌نوشت‌ها
۶۰۹	نمایه‌ها

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل ترین، جاودانه ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جانها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل پرستان چه توطئه ها را ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته اند. چه تلخ واقعیتی است مظلومیت حقیقت و چه شیرین حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین رفتنی و نگویند. این والا و بالانشینی حقیقت، گذشته از سببیت حق، وامدار کوشش های خالصانه و پایان ناپذیر حقیقت جویانی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته اند، و در این میان عشق و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به ویژه اسلام و پیامبر اکرم ﷺ و جانشینان برحق و گرامی او ﷺ، برجسته ترین است. دانشمندان نام آور شیعه رسالت خطیر و بی نظیر حوض را بهره گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ساینده حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هر نرم فلتی پرستان حقیقت گریز دانسته و در این راه دیده ها سوده و جانها فرسوده اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فروزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت افزاری و نرم افزاری در عرصه های گوناگون برای سیطره بر جهان می کوشند، رسالت حقیقت خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به ویژه عالمان دین، بس عظیم تر و سخت دشوارتر است.

در جهان تشیع، پژوهشگران حوزوی در علوم فلسفی و کلامی، تفسیری و حدیثی، فقهی و اصولی و نظایر آن کارنامه درخشانی دارند، و تأملات ایشان بر تارک پژوهش‌های اسلامی می‌درخشد. در زمینه علوم طبیعی و تجربی و فناوری‌های جدید نیز پژوهشگران ما تلاش‌هایی چشمگیر کرده، گام‌هایی نویدبخش برداشته و به جایگاه درخور خویش در جهان نزدیک شده‌اند، و می‌کوشند تا با فعالیت‌های روزافزونشان مقام شایسته خویش را در صحنه علمی بین‌المللی باز یابند. ولی در قلمرو پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی تلاش‌های دانشمندان این مرز بوم آن‌گونه که شایسته نظام اسلامی است به بار ننشسته و آنان گاه به ترجمه و اقتباس نظریات دیگران بسنده کرده‌اند. در این زمینه کمتر می‌توان رد پای ابتکارات و به‌ویژه تحقیقاتی برخاسته از مبانی اسلامی را یافت و تا رسیدن به منزلت مطلوب راهی طولانی و پرعالت در پیش است. از این‌رو، افزون بر استنباط، استخراج، تفسیر و تبیین آموزه‌های دینی و سازمان‌دهی معارف اسلامی، کاوش در مسائل علوم انسانی و اجتماعی از دیدگاه اسلامی و تبیین آنها از مهم‌ترین اهداف و اولویت‌های مؤسسات علمی به‌رگز پژوهشی حوزه‌های علمیه است.

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^{۳۰} در پرتو تأییدات و برکیر انقلاب اسلامی و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالح وی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مد ظله العالی» از آغاز تأسیس براساس سیاست‌ها و اهداف ترسیم‌شده از سوی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» به امر پژوهش‌های علمی و دینی اهتمام داشته و در مسیر برآوردن نیازهای فکری و دینی جامعه، به پژوهش‌های بنیادی، راهبردی و کاربردی پرداخته است. معاونت پژوهش مؤسسه برای تحقق این مهم، افزون بر برنامه‌ریزی و هدایت دانش‌پژوهان و پژوهشگران، در زمینه نشر

آثار محققان نیز کوشیده و بحمدالله تاکنون آثار ارزنده‌ای را در حد توان خود به جامعه اسلامی تقدیم کرده است.

کتاب پیش روی، دفتر سوم از مجموعه‌ای چهارجلدی با عنوان ره‌یافت‌ها و ره‌آوردها است که در آن بخشی از ره‌آوردهای علمی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» در زمینه جامعه‌شناسی، مدیریت، علوم سیاسی و اقتصاد تدوین شده است. مقالات این دفتر با تلاش پژوهشگران آقایان عبدالرسول نقوی، رضا رمضان‌نرگسی، محمدرضا ضمیری، احمد حسین‌زاده، محمد مهدی نادر، مهین امیدی، عبدالحکیم سلیمی، مهدی سیدیان، قاسم شبان‌نیا و جمال خلیلیان نگارش یافته است.

معاونت پژوهش، دوام عمر پربرکت معظم‌له را از خداوند سبحان خواستار است و از مؤلفان محترم و حجج اسلام والمسلمین آقایان محمود رجبی و محمود فتحعلی که با نظارت، مطالعه و ارائه نظرات سودمندشان، بر اتقان و غنای اثر افزوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کند و توفیق برافزون ایشان را از خداوند متعال خواستار است.

معاونت پژوهش

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی